

**Samodzielny Publiczny
Wojewódzki Szpital Chirurgii Urazowej
im. Dr Janusza Daaba w Piekarach Śląskich**

Mam gips - i co dalej?

Projekt Edukacji Pacjentów realizowany w ramach systemu jakości –
Akredytacja pod kierunkiem: **dr n. biol. Grażyny Kruk-Kupiec**

Szpital akredytowany

Szpital Promujący Zdrowie

opracowanie:

Izabela Ignacy

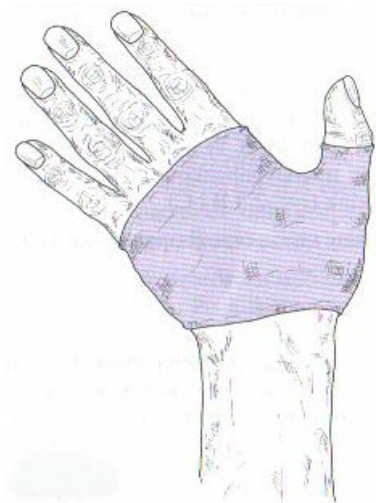
konsultacja:

dr n.biol Grażyna Kruk – Kupiec

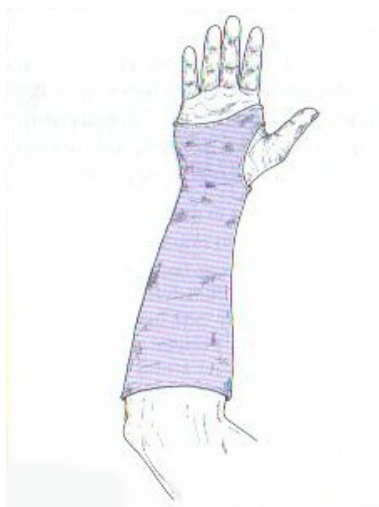
Piekary Śląskie, 2013

Mam gips - i co dalej?

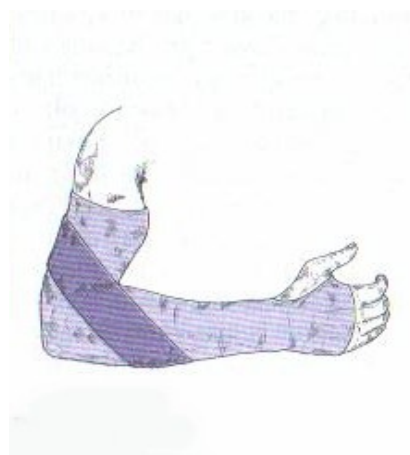
W dobie coraz to nowszych technik leczenia operacyjnego coraz rzadziej leczy się złamania kości i choroby stawów opatrunkiem gipsowym. Jednak leczenie takie nadal znajduje szerokie zastosowanie w leczeniu ambulatoryjnym, w nieskomplikowanych złamaniach kości, a szczególnie w urazach u dzieci. Opatrunki gipsowe stosuje się w złamaniach kości, zwichnięciach, skręceniach stawów. W zależności od miejsca urazu i stopnia urazu zakładane są pełne opatrunki gipsowe lub szyny gipsowe tzw longety lub podłużniki gipsowe. Poniżej znajdują się przykłady podstawowych opatrunków gipsowych :

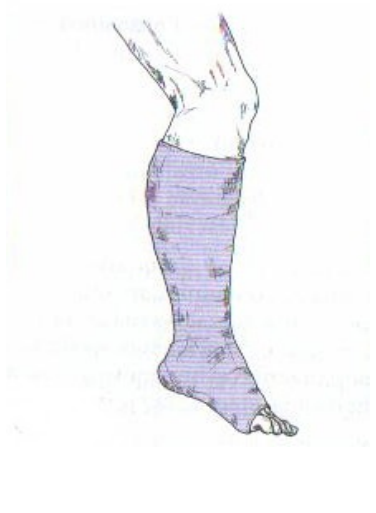
Ryc. 1 Rękawiczka balowa

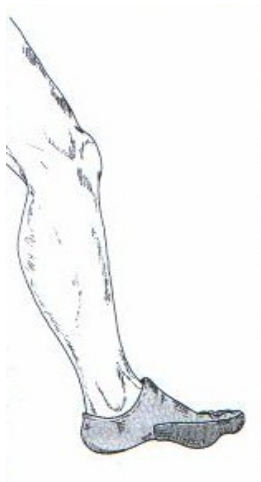
Ryc. 2 Gips przedramieniowy

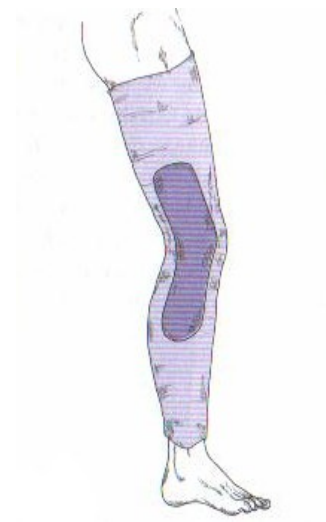
Ryc. 3 Gips ramieniowy

Ryc. 4 Gips podudziowy

Ryc. 5 Sabot gipsowy

Ryc. 6. Tutor gipsowy

Chory powinien dbać o opatrunek gipsowy, aby nie uległ zabrudzeniu., złamaniu czy zamoczeniu. Po założeniu opatrunku gipsowego uzyskuje on wystarczającą twardość po około 24 godzinach. W tym czasie należy się obchodzić z opatrunkiem bardzo ostrożnie. Ręki lub nogi w gipsie nie wolno opierać o twarde podłoże lub krawędzie, aby nie uległ wgnieceniu. Może to prowadzić do pojawienia się odleżyny. Po założeniu opatrunku gipsowego lub szyny gipsowej kończynę należy utrzymywać zawsze powyżej poziomu.

Unieruchomienie kończyny górnej.

W przypadku unieruchomienia kończyny górnej rękę należy nosić na temblaku, w podwyższonej pozycji. Nadgarstek musi być położony wyżej niż łokieć. W nocy temblak powinno się zdjąć a pod rękę podłożyć poduszkę. Należy liczyć się też z tym, że kończyna może spuchnąć. Obrzęki mogą spowodować zaburzenia obiegu krwi. Dlatego też nie należy nosić pierścionków. Zaleca się też aby lakier z paznokci zostały zmyte, co pozwala sprawdzić ukrwienie kończyny. Gipsu nie wolno zamoczyć. W żadnym wypadku też nie wolno samemu zdjąć opatrunku gipsowego. Do momentu zdjęcia gipsu powinno wykonywać się (w porozumieniu z lekarzem) odpowiednie ćwiczenia:

- całkowite rozprężanie palców ręki
- napinanie mięśni ramion
- poruszanie ramionami i łokciami
- zaciskanie pięści

Unieruchomienie kończyny dolnej.

W przypadku unieruchomienia nogi w gipsie lub szynie gipsowej całą kończynę należy trzymać powyżej poziomu. Kostka musi być położona wyżej niż kolano a kolano wyżej niż miednica. Siedząc na krześle nogę powinno się trzymać na poduszce, która znajduje się na krześle stojącym naprzeciwko. Podczas snu nogę należy położyć na poduszkach umieszczonych pod materacem w nogach. Tak jak w przypadku kończyny górnej nie należy malować paznokci, ponieważ uniemożliwia to kontrolę ukrwienia. Na zlecenie lekarza należy przyjmować leki p/obrzękowe. Nie należy moczyć gipsu. Chodzenie w opatrunku gipsowym powinno odbywać się wyłącznie przy pomocy kul łokciowych, aby gips nie uległ zniszczeniu lub złamaniu. Do momentu zdjęcia gipsu należy wykonywać także ćwiczenia kończyny unieruchomionej (w porozumieniu z lekarzem).

- napinanie mięśni poprzez podnoszenie nogi,
- poruszanie biodrami i palcami u nóg.

Jeżeli występują jakiegokolwiek dolegliwości budzące niepokój takie jak:

- bóle palców,
- odczuwanie mrowienia w palcach,
- niepokojące opuchnięcie lub zasinienie palców (nawet wtedy gdy kończyna trzymana jest wyżej)
- jeśli gips został zamoczony lub jest pęknięty
- inne podejrzane sytuacje

należy zwrócić się z tym niezwłocznie do lekarza prowadzącego.